A°. 1829. No. 40.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 2 April.

Deze Courant, die geregeld 3 maal in de week wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, *Donderdag* en *Zaturdag*, is, voor den prijs van *f* 12 in het jaar, bij alle Boekverkoopers en Postkantoren in het geheele Rijk te bekomen.

PARYS, den 28sten Maart.

In een der dagbladen leest men het volgende:

«Door het mislukken der onderhandelingen van lord *Strangford* bij den Keizer van Brazilie, is het lot van don *Miguel* beslist: te vergeefs zou hij tot nieuwe woede overslaan, te vergeefs zou hij in de hoofdstad van Portugal nogmaals bloedige tooneelen aanrigten; de kroon, welke hij ten nadeele der Koningin dona *Maria* overweldigd heeft, waggelt op zijn hoofd, en geene verfoeijelijke factie zal haar meer vast kunnen houden.

De stelling van Engeland, ten opzigte van don *Miguel*, is door het besluit van don *Pedro* geheel veranderd. Zoo lang er hoop op eene schikking tusschen de beide broeders bestond, heeft het Britsche kabinet zich verpligt kunnen achten om den overweldiger eenigzins te sparen; nu die hoop vervlogen is, zou het zich niet genegen jegens den tiran kunnen betoonen, zonder de publieke opinie en de waardigheid der natie te kwetsen. Hoe veel invloed lord *Wellington* ook moge hebben, zoo veel vermag hij niet, dat hij een stelsel kan volgen, waardoor het land openbaar vernederd wordt. Thans zou hij geen last meer kunnen geven tot het kanonvuur van Terceira, dat hij voor de regtvaardigheid en menschelijkheid nog te verantwoorden heeft.»

— Men herinnert zich met welken ijver een aantal Parijsche dames werkzaam waren, om de weldadigheid van hare medeburgers ten behoeve der Grieken in te roepen: zij gingen op eene treffende en gedenkwaardige wijze daarin voor, door deel te nemen aan een concert, dat nog lang in het geheugen zal blijven. Dit jaar heeft eene even regtvaardige en niet minder eervolle zaak op nieuw hare weldadigheid opgewekt: zij hebben ten behoeve der slagtoffers van don *Miguel* gedaan, wat zij reeds ten behoeve der slagtoffers van *Mahmoud* gedaan hadden. Voor de Portugeesche uitgewekenen is eene inschrijving geopend; en ten einde een grooter aantal deelnemers te verkrijgen, werden er kaartjes voor 20 franken uitgegeven, waardoor men toegang tot een bal in de zaal van de Vauxhall verkreeg. Ongeveer 1800 zulke kaartjes werden er genomen.

Eergisteren heeft dan ook het bal werkelijk plaats gehad. Tusschen de 1000 en 1200 personen zijn er tegenwoordig geweest. De aanzienlijksten van Parijs hadden zich derwaarts begeven, en men heeft er Z. K. H. den hertog *van Chartres*, de hertogen *de Guiche*, *de Mouchij* en eenige andere personen van het hof opgemerkt. De Portugesche generaal *Saldanha* en eenige Portugesche officieren waren er mede tegenwoordig, gelijk ook de markies en de markiesin *Loulé*, welke laatste met den generaal *Saldanha* gedanst heeft.

— Een dagblad der zuidelijke departementen meldt, dat de pastoor van Muret den president van de regtbank aldaar uitgenoodigd had, de mis, welke voor de rust der ziele van Z. H. *Leo XII* zou gevierd worden, bij te wonen; dat de president daarvan ook aan de leden kennis gegeven had; doch dat deze begrepen hebben, dat de regtbank aan de uitnoodiging van den pastoor niet behoorde te voldoen.

— Een dagblad van Lijon meldt, dat een gerucht, dat de Jezuiten, bij hun vertrek in 1762, in het collegie van Lijon, dat zij bezaten, eene som van 20 millioen begraven hadden, aanleiding heeft gegeven, dat de regering eene nagraving bevolen heeft, waaraan men sedert eenige dagen bezig is.

BRUSSEL, den 29sten Maart.

Volgens de antwoorden van het gouvernement op de aanmerkingen der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal, betrekkelijk de tienjarige begrooting, is het aan het departement van Marine bij ondervinding gebleken, dat het spoedig bederf en vervuring der schepen, sedert de laatste jaren tot dien tijd aangebouwd, voornamelijk moest toegeschreven worden, doordien het scheeps-timmerhout, gedurende den winter in de bosschen geveld, in het voorjaar aangevoerd, dadelijk gezaagd en in dien staat aan de schepen wierd aangebragt, in plaats van zoo als volgens het algemeen gevoelen van deskundigen behoorde plaats te hebben, dat het hout, na gezaagd te zijn, naar mate van deszelfs dikte, eenige jaren ter uitloijing in het water wordt gelegd, daar na een genoegzamen tijd, op daartoe geschikte plaatsen, ter droging geborgen, om alzoo na verloop van vier, vijf, of meerder jaren eerst tot den aanbouw of reparatie van schepen gebezigd te worden; — ter bereiking van dit zoo belangrijk, en in zijne gevolgen zoo voordeelig oogmerk, is het departement van de marine, daar de fondsen op de eerste tienjarige begrooting [illegible] waren, dan ook dadelijk begonnen, een aanzienlijke hoeveelheid van houtwaren tot voorraad voor ongeveer twee millioenen aan te koopen, waarvan echter hetgeen ieder jaar verbruikt wordt, ook telken jaar weder behoord aangevuld te worden, wil men niet in den vroegeren onvermogenden staat om deugdzame schepen te kunnen aanbouwen, vervallen.

In die antwoorden van het gouvernement leest men ook nog het volgende:

Sedert de invoering van het nieuwe muntstelsel tot ultimo December 1828, heeft men van ingetrokken oude zilveren geldspecien, zoo der noordelijke als der zuidelijke provincien, gemunt aan drie guldens en halve guldens eene som van . . . *f* 9,814,186-50.

Aan 25 en 5 centen stukken . . . - 12,312,952-10.

Hier bij voege men de belangrijke kwantiteit van gouden tien en vijf gulden stukken ten bedrage van . . . - 108,673,920-1

Dat er meer nieuwe munt versmolten dan oude zoude vermunt zijn, kan geenszins worden ingestemd, want er is geen *andere* of *meendere* nieuwe zilveren munt gemaakt, dan men bij versmelting van ingetrokken geldspecien heeft kunnen aanmunten, vermits men daartoe slechts uiterst zelden en tot een onbeduidend bedrag, ander zilver materiaal heeft gebezigd.

Dat er van onze nieuwe drie guldens en guldens welligt vrij aanzienlijke partijen door versmelting zijn verdwenen, wordt niet tegen gesproken; dan wanneer men van de hiervoren opgeven gemunte hoeveelheid dezer geldspecie aftrekt, hetgeen daarvan, volgens de hiervoren gemaakte aanmerking, nog in het rijk aanwezig is, zal het bedrag van die versmelting of uitvoer, veel minder beloopen dan men zich wel voorstelt.

Betreffende onze nieuwe muntstukken van 25, 10 en 5 cents is er geene reden om te denken, dat daarvan, althans van eenig aanbelang is versmolten of uitgevoerd.

Wat de gouden munt aangaat, ook deze heeft daarvoor geen gevaar, ten ware buitengewone omstandigheden, den prijs van het goud zeer zouden doen stijgen.

Eindelijk nog het volgende:

De regering houdt zich overtuigd van de thans bestaande noodzakelijkheid eener geheele herziening der wetten op de indirecte belastingen, registratie-, successie- en hijpotheekregten, ten einde dezelve in verband te brengen met de nieuwe burgerlijke wetgeving.

Eene commissie houdt zich hiermede bezig. Dan de herziening, waarmede zij belast is, vordert veel meer tijd en oplettenheid dan zij in andere gewone omstandigheden, en bij het in werking blijven der algemeene wetten zoude vereischt hebben. Men zal echter al het mogelijke doen om ontwerpen van wetten in overeenstemming met de nieuwe wetgeving, beter overeen komende met de gewoonten en de behoeften van onzen landaard en gezuiverd van al hetgeen tegen dezelve aandruischt, spoedig aan de overwegingen der Staten-Generaal te kunnen onderwerpen.

Voorloopig stemt men wel toe, dat het noodig zijn zal, de vaste registratie-regten op sommige acten eenigzins te verminderen, hoezeer men aan de andere zijde niet uit het oog behoort te verliezen, dat het nieuwe wetboek omtrent de burgerlijke regtspleging de formaliteiten in regtsgedingen zeer aanzienlijk heeft verminderd, en al ware zulks het geval niet, dat de tegenwoordige hoogte dier regten, op geregtelijke acten geheven, de ingezetenen niet ligt zal beletten, hun goed regt te vervolgen; iets waarvan men zich trouwens gemakkelijk zal overtuigen, wanneer men tot de ontleding der memorien van advocaten en procureurs overgaat.

Men zal bij de herziening der wetten in opzettelijke overweging nemen, of en welke proportionele regten voor vermindering vatbaar moggen zijn, en naar de middelen omzien om de hierdoor ontstane verminderingen door veranderingen, welke de belastingen mogelijk zullen doen dragen, te dekken.

Mengelwerk.

WAT IS WAARHEID?

Deze vraag deed een Romeinsch landvoogd aan Hem, wiens Koningrijk niet van deze wereld was; gevende daardoor te verstaan, dat althans de waarheid niet van deze wereld is. De diepzinnige bespiegelingen der oude wijsgeeren moesten hem daarvan overtuigen; die van lateren tijd leeren hetzelfde; niemand heeft nog ooit de vaste kenmerken der eeuwige waarheid kunnen opgeven.

Doch hoezeer de *waarheid* niet van deze wereld is, des te meer *waarheden* zijn er in dezelve. Sommige daarvan zijn zoo algemeen erkend, dat hij, die daaraan twijfelde, zoude gerekend worden buiten deze wereld te zijn; als b. v. dat twee maal twee vier is: anderen daarentegen, worden slechts in meerdere of mindere tijden, plaatsen en omstandigheden, door meerdere of mindere wereldburgers, in meerdere of mindere mate erkend.

Men denke evenwel niet, dat zij toch alle deeltjes of beeldjes zijn van die eene, algemeene, onbereikbare *waarheid*; want onder die deelige of beeldige waarheidjes zijn er maar al te veel, die bij elke ontmoeting elkander uitsluiten of vernietigen; en die de door haar bezetene wereldburgertjes aanzetten, om onderling even zoo te handelen. — Dezen lieten zich dit ook in den beginne steeds welgevallen; eerst afzonderlijk, vervolgens bij hoopjes van minder of meerder aantal, gevormd doordien hoe langer hoe meer wereldburgertjes hunne waarheidjes bij elkander bragten, om voor dezelven vereenigd tegen de anderen te velde trekken. Lang hadden die steeds aangroeijende en vermeerderende hoopjes met afwisselenden kans onder elkander gestreden, ieder om zijn eigen hoopje waarheden te maken tot de eenige en alleen-zaligmakende waarheid dezer wereld; toen vele hoopjes wereldburgers eindelijk zoo gewoon werden aan het gezigt van elkanders wereldwaarheden, en om die nevens elkander te zien, dat zij begonnen goed te vinden om dezelve dan ook maar rustig nevens elkander te laten bestaan, en zich zelven niet meer blindelings aan eenige derzelve te onderwerpen, maar telken reize die bijzondere waarheid te volgen, die hun schijnen zoude in den loop dezer wereld boven anderen uit te blinken. Dit lieten zich vele dier waarheden dan ook welgevallen; en er ontstond tusschen eenigen een edele wedstrijd, wie door hare helderheid de oogen en harten der meeste, of wel der beste werelburgers naar zich toe trekken zoude, en hun dienen tot geleiders op hunne paden. Doch eene dier vele waarheden, welke de gemelde burgeroorlogen het langst voortgezet, en door hare overwinningen den grootsten hoop wereldburgertjes aan haren standaard verbonden had, meende geregtigd te zijn om alleen zich staande te houden, met uitsluiting van alle anderen.

En ten einde deze aanmatiging te kunnen volhouden, nam zij voornamelijk twee middelen te baat. In de eerste plaats, naar mate hare mededingsters zich meer beijverden, om zich in haar wezen en werken aan het menschdom te vertoonen, en hetzelve met hare voortreffelijkheden bekend te maken, in die zelfde mate zocht zij zich voor hare volgelingen en de verdere wereld te versluijeren en te verbergen, om daardoor den schijn aan te nemen, als of *zij* alleen niet van deze wereld was. Slechts voor éénen van hare volgelingen verkoos zij steeds toegankelijk te zijn; door hem bleef zij werken op de overigen, en hare aanmatiging op wereldheerschappij volhouden. En deze geheimzinnigheid was uitnemend geschikt, om het grootste gedeelte van het menschdom in blinde ondergeschiktheid te houden, en alle twijfeling aan hare voortreffelijkheid bij de menigte te smoren.

Maar ten tweede nam zij tot regel aan, om zich tot uitbreiding harer heerschappij niet, even als hare meer eenvoudige mededingsters, te wenden tot die wereld-bewoners, die de beste oogen hebben om te zien, en over het geheel de oogen der menschen zooveel mogelijk te openen en te versterken; maar om zich bij voorkeur te laten verkondigen aan hen, wier oogen nog niet geopend zijn; dezen door allerhande speelpoppen en geluiden aan zich te verbinden; en voorts hun in te prenten, dat zij van dit alles beroofd zouden worden en de zwaarste straffen ondergaan, indien zij ooit mogten ondernemen hunne oogen te openen.

En hierdoor blijft steeds het rijk der duisternis zoo groot in deze wereld, en zijn derzelver bewoners noch zoo weinig genaderd tot die waarachtige *Waarheid*, die niet van deze wereld is!

OPVOEDING EN ONDERWYS.

De kinderen zijn door de natuur aan de magt hunner ouders onderworpen, en de staat mag hen daaraan niet onttrekken. Zoo roepen de vrijheidlievende dienaren van den bisschop van *Rome*. — Dus, heeft de staat ook geen regt om den kindermoord te straffen? Zeker wel; want de kinderen, hoewel in de magt hunner ouders, zijn in allen gevalle personen, en als zoodanig is de staat hun bescherming schuldig. — Doch met de goederen, die aan de kinderen toebehooren, daarmede mogen de ouders toch zeker handelen naar goedvinden? Neen, want alle ingezetenen, en dus ook de kleinen, genieten gelijke bescherming van personen en goederen.

Ziedaar dus al twee aanmerkelijke uitzonderingen op die ouderlijke magt; zouden er niet nog anderen bestaan? Is er genoegzaam voor de veiligheid der kleine ingezetenen gezorgd, wanneer hun leven en goederen door den staat beschermd worden? Zal het hun dan veel baten, wanneer zij deze wereldsche zaken behouden, indien zij ondertusschen in veel grooter gevaar zijn, van hunne onsterfelijke zielen te verliezen? Neen; maar hiervoor zullen anderen zorgen; de staat kan en mag alleen het uitwendig bestaan gadeslaan; indien hij verder gaat, belemmert hij de zedelijke vrijheid der ingezetenen. — Dus wanneer de staat de ouders noopt, om hunne kinderen te laten leeren lezen, schrijven en rekenen, en worden dezelve tot iets meer dan bloot handwerk opgeleid, om hen te laten bekend worden met de wis- en redeneerkunde, en met de taal en geschiedenis van hun vaderland, voor zoo ver dit een eigen taal en geschiedenis heeft; zoude daardoor de zedelijke vrijheid der kinderen belemmerd worden? Zouden daardoor niet veel meer de ouders verhinderd worden om aan hunne kinderen kunst voor wetenschap, slavernij voor vrijheid te verkoopen of te laten verkoopen?

Neen! naar mate de ontwikkkeling des verstands en de daaruit voortkomende zedelijke vrijheid meer waard is en ligter door verkeerd gebruik van ouderlijke magt zal ondermijnd worden, dan de veiligheid van personen en goederen; naar die mate moeten dezelve ook meer een aanhoudend voorwerp zijn van de zorg der regering.

Doch al zorgt de regering dus voor het *onderwijs* der kinderen, er blijft nog genoeg aan de ouders overgelaten. Van voor de geboorte af tot dat de leeftijd van onderwijs gekomen is, en verder tot dat de kinderen menschen zijn geworden, hangt doorgaans al zeer veel af van de zorg der ouders, en hunne verantwoordelijkheid blijft groot genoeg.

Het is de *opvoeding* die op hen berust; doch die zij maar al te dikwijls aan anderen overlaten.

De geheele vorming van het hart en de zedelijkheid, de ontwikkeling van het godsdienstig gevoel, (dat nog iets anders is dan godsdienstig geloof, en door velen op hooger prijs geschat wordt, indien het werkzaam is,) hangt voornamelijk af van het voorbeeld en de lessen der ouderen: en voor zoo verre zij de zorg hiervoor evenwel geheel of gedeeltelijk aan derden willen of moeten overdragen, zal hen de regering in de keuze daarvan niet beletten.

Slechts voor het *onderwijs* moet de [illegible], niet minder dan voor de veiligheid van personen en goederen.

PETITIONARISSEN.

Aan de Redactie.

Reeds lang waren wij reikhalzend naar de lijst der « *respectables chefs de familles, honnêtes bourgeois, dignes Frisons etc.* (zoo als de beruchte *Courrier des Paÿs-Bas*, zich in een zijner No. dezes jaars uitdrukt) die de petitie van *Leeuwarden*, aan de 2de Kamer der Staten-Generaal ingezonden, onderteekend hebben.

Eindelijk hebben wij die dan ook voor oogen en zoeken driftig in die 102 namen, naar die achtingswaardige mannen, die zoo veel uitstekende kunde bezitten, dat zij zich bij Hun Edel Mogenden durven voordoen, als beoordeelaren van zulke gewigtige onderwerpen en staats-aangelegenheden, als daar zijn: de jurij, regterlijke magt, onderwijs, vrijheid van drukpers enz. enz.

Wij zoeken naar die achtinswaardigen, om, moge onze gelukstar ons de gelegenheid aanbieden, hunne vriendschap te bedelen, opdat kunde en regtschapenheid, oud Vriesche rondborstigheid, Hollandsche vrijheidsmin, indien wij er slechts vatbaar voor zijn, door gemeenzamen omgang met hen, in ons overgegoten worde.

Doch, helaas! wat jammerlijke teleurstelling! Hoe goed ook met onze medeburgers bekend, — de meesten hunner zijn ons geheel en al onbekend, en die ons zoo [illegible], want [illegible] zoekt soort en wij durven ons niet vleijen in hunne vriendenkringen geduld te zullen worden!!

Schoorsteen-vegers en vegeressen vragen hier om vrijheid van drukpers!

Sommige, indien ons geheugen ons geene deerlijke poets speelt, met den heer officier van justitie, of liever in Z. Eds. registers en op het parket enz., zeer goed bekenden, dringen aan op jurij en onafhankelijke regters!!

Fijne (lees fienê) doeks-poepen, herwaarts overgeloopene Westphalingers, willen vrijheid van onderwijs!! denkelijk om hunne *toal* bij ons over te brengen!

Een hinkende aanspreker, een stumper van de 1ste klasse, handlangen van zeker iemand, die vergeefs onder de teekenaren gezocht wordt (en waartoe ook? de kastanjes worden immers toch uit het vuur gehaald?) verloopene schoenmakers, kleermakers, schoolmeesters, winkeliertjes van cents-negotie, pakkedragers, sjouwers en diergelijken, durven de Staten-Generaal aanporren om onzen goeden Koning de uitvoering van het concordaat af te vorderen!! *O tempora!* de pen ontvalt onze handen, van verbazing!

En dit is dan, daargelaten het persoonlijk karakter van elk hunner, de korte schets van hen, tot wie de drijvers en jezuitische stokers van al die onrust hun toevlugt hebben moeten nemen, om ook uit Vrieslands hoofdstad eene petitie (ik zou bijna gezegd hebben een paskwil) aan Hun Ed. Mogenden te kunnen zenden! Want velen kennen wij ook onder de geloofsgenooten der teekenaren, die de draak er mede gestoken hebben, die rondborstig geweigerd hebben, tot wien men zich niet eens heeft durven wenden! En juist onder dezen tellen wij achtingwaardige hoofden van huisgezinnen, oude Vriezen of Nederlanders, deftige burgers enz.

Doch! — wat zien wij daar?

Midden onder dien hoop, Mr. F . . . . ., ook gij?! Is dat uwe plaats? Gij, die door uwe erkende kunde, een der sieraden van onze pleitzaal uitmaakt: neen, dat is niet mogelijk! dat is een ingeschovene naam; want wij hebben u immers in de laatste weken meermalen uwen luimigen en echt satirischen geest, ten koste van de petitionarissen, hooren uitstorten, u den wensch hooren uiten, toch eens te vernemen, wat er alzoo wonderlijks in dat beruchte stuk mogt staan.

En zou zoo iemand dan medeteekenaar zijn? Dat is niet mogelijk; het zou al te strijdig met uwen stand zijn, en hoewel ook daar maar al te veel valsche broeders in gevonden worden, van u kunnen wij dat niet gelooven, en zeggen dus aan ieder, die het maar hooren wil, dat er eene schrijffout in het voor ons liggend afschrift der lijst, ingeslopen is. En geen wonder, want het is mogelijk reeds het honderdste.

Dan reeds te veel vergen wij van u, geachte en waardige redacteur van Arnhems echt liberaal blad; te veel van het geduld van uwe duizenden lezers. Wij hebben slechts eene schets willen geven, om onze Friesche en waarde stadgenooten te zuiveren van den blaam, dien men door dat rekest in verwijderde oorden, omtrent de bij hen heerschenden geest, zou kunnen doen uitgaan; en dat doel meenen wij bereikt te hebben, ergo DIXIMUS.

Leeuwarden, den 27sten Maart 1829.

In de merkwaardige en langdurige beraadslaging, welke, in het begin dezer maand, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, heeft plaats gehad, betrekkelijk de verzoekschriften wegens de vrijheid van het onderwijs, de vrijheid der drukpers, de jurij enz., heeft de heer GEELHAND DELLAFAILLE, gedeputeerde van de provincie *Antwerpen*, een man om zijne braafheid en regtschapenheid algemeen geacht en bemind, een advijs uitgebragt, waarin hij zich tegen eene mededeeling van de verzoekschriften aan het gouvernement verklaarde, gelijk hij dan ook daar tegen gestemd heeft. De *Courrier des Pays-Bas* heeft, in deszelfs No. 85, te kennen gegeven, dat de heer GEELHAND ter dezer zake, eenige onaangenaamheden in de stad zijner inwoning zoude hebben gehad. De achtenswaardige gedeputeerde heeft dit gezegde gestraft in eenen brief, in de *Gazette des Pays-Bas* van den 28sten dezer geplaatst. Daar men in het barbaarsche Noorden nog de dwaasheid heeft van de waarheid te vereeren, terwijl men er het gevoelen eerbiedigt van een ieder, die het waarlijk wel met den Koning en het vaderland meent, gelooven wij onzen lezeren geene ondienst te zullen doen met de mededeeling van dien brief, wiens rondborstige taal aan de vrienden van waarheid en regt, in de tegenwoordige omstandigheden, niet dan aangenaam kan zijn. Zie hier de vertaling van denzelven:

BRUSSEL, den 26sten Maart 1829.

Aan de heeren Redacteurs van de Gazette des Pays-Bas.

MYNE HEEREN!

« De *Courrier des Pays-Bas* heeft in zijn No. 85 mij een zeer lang artikel gewijd. Ik zal mij niet eene enkele aanmerking op deszelfs inhoud veroorloven, aan den verstandigen lezer overlatende te beoordeelen of men, door dan eens dezen, dan weder genen te hoonen, van de vrijheid der drukpers een goed of een slecht gebruik maakt. Maar ik kan met geen stilzwijgen voorbijgaan twee geheel verdichte en valsche beschuldigingen.

« Vooreerst, is het onwaar, dat ik ten doel zoude zijn geweest aan aanvallen of verwijtingen, welke mij zouden zijn gedaan op de beurs, in openbare of bijzondere gezelschappen, gedurende mijn kort verblijf te *Antwerpen*. Mijne medeburgers weten de onafhankelijkheid en de vrijheid van denkwijze te eerbiedigen, en niemand heeft mij over de stem, die ik heb uitgebragt, een enkel woord, gezegd. Zoo verdwijnen dan al deze beloften en verbindtenissen, welke men beweert, dat ik zoude hebben aangegaan.

« Ten anderen, ben ik niet in het geval geweest openlijk te belijden, dat ik het besluit van April 1815, op misdrijven van de drukpers, had toegepast.

« Bij de beraadslaging over het voorstel van den heer DE BROUCKERE heb ik gezegd, dat, na de ophelderingen, door mijne achtenswaardige ambtgenooten, de heeren BARTHÉLEMY en VAN CROMBRUGGHE, gegeven, ik overtuigd was geworden, dat het besluit van 20 April 1815 niet op de misdrijven der drukpers toepasselijk was, en ik heb daar bijgevoegd (dit zijn mijne eigene woorden) « Gisteren zoude ik de bepalingen van dat besluit hebben KUNNEN toepassen, heden zoude ik het niet meer doen.»

« Deze bekentenis bewijst mijne rondborstigheid maar ook niets meer.

« Men noeme een enkel mensch, dien ik, uit krachte van dat besluit, zoude hebben veroordeeld. Ik verklaar zelfs, dat ik, bij toeval, nimmer over eenig regtsgeding van dien aard als regter gezeten heb.

« Na deze aanmerking, zal men over de waarheidsliefde en de goedgezindheden van de heeren redacteurs van den *Courrier des Pays-Bas* en hunne correspondenten kunnen oordeelen.

« Ik verzoek u, mijne heeren, deze weinige regels in uw Dagblad wel te willen opnemen.

C. J. GEELHAND DELLAFAILLE.

BERIGT.

Het is eene waarheid, door de dagelijksche ondervinding hoe langer zoo meer bevestigd, dat een dagblad zonder bijoogmerken, zonder partij- of sektengeest, en dat alleen zoekt nuttig te zijn, dat heilzame doel door verschillende gevoelens voor de regtbank der publieke opinie te brengen, zoekt te bereiken, in onze dagen, ook in ons land, eene zeldzaamheid begint te worden. Dat dit evenwel het hoofddoel van ons dagblad steeds is en blijft, blijkt genoegzaam uit de verscheidenheid van zaken en gevoelens, welke dagelijks in het *Mengelwerk* behandeld en geuit worden, gevoelens, welke, zonder daarom juist altijd die van de redactie te zijn, alleen door haar geplaatst worden, met het doel, om waarheid te bevorderen, als begrijpende, dat uit de verscheidenheid, ja zelfs soms uit de botsingen van opinien, de waarheid geboren wordt. Het schijnt er evenwel verre van daan, dat dit naar den smaak van allen zoude zijn, of liever, dat allen dit ons oogmerk begrijpen: getuige daarvan de uitvallen, welke sommige dagbladen sedert eenigen tijd gedaan hebben tegen hetgeen zij verkiezen te noemen: *le manque d'unité, les bizarreries*, en wat niet al, der Arnhemsche Courant, om niet te spreken van andere lompe en domme onbeschoftheden, aanblaffingen en beleedigingen, welke wij niet der moeite waardig rekenen, hier op te noemen. De goedkeuring, welke ons dagblad reeds sedert zoo vele jaren bij een beschaafd en verlicht publiek heeft mogen vinden, en het steeds dagelijks toenemend getal onzer lezers in de beide deelen des rijks, strekt ons tot genoegzame schadeloosstelling voor deze voorbijgaande onaangenaamheid, en heeft bij ons het vast besluit gevestigd, om op den reeds sedert zoo lang betreden weg rustig voort te gaan.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 29sten Maart 1571 protesteerde de Abdis van *Rijnsburg* tegen de verpachting der imposten.

Den 29sten dito 1679 stierf de gravin van BENTHEIM, te *'s Hage*.

Den 29sten dito 1812 ontruimden de Franschen *Portugal*.

Den 30sten dito 1282 viel de gruwelijke moord, aan de Franschen op het eiland *Sicilië* gepleegd, voor.

Den 30sten dito 1585 outving de stad *Doesborgh* eene Spaansche bezetting.

Den 30sten dito 1689 werd er in de *Nederlanden* een plegtige dankdag gehouden voor de verheffing van WILLEM III, tot Koning van *Engeland*.

Den 31sten dito 720 deed LEO zijnen zoon KONSTANTYN, tot deelgenoot van het rijk kroonen.

Den 31sten dito 1733 werd de beroemde componist JOZEPH HAYDN geboren.

Den 31sten dito 1814 trokken de geallieerden binnen *Parijs*.

Den 1sten April 1414 werd *Rome* door ALARICH, Koning der *Gothen*, ingenomen.

Den 1sten dito 1571 namen de watergeuzen, onder den admiraal LUMEI, den *Briel* in.

Den 1sten dito 1730 werd SALOMO GESZNER te *Zurich* geboren.

Den 1sten dito 1814 werd LODEWYK XVIII tot Koning van *Frankrijk* geproclameerd.

Den 2den dito 1559 sloten HENDRIK II en PHILIPS II een verbond van vrede te *Cambresis*.

Den 2den dito 1803 stierf FRANCISCUS HIERONYMUS VAN ALPHEN.

Den 2den dito 1813 ondergingen de Franschen eene geduchte nederlaag bij *Luneburg*.

ARNHEM, den 1sten April.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Raal:

Den 31 Maart 2 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 10 D.
Den 1 April 2 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 10 D.

Getrouwd:

P. VERSCHUUR,
van *Mulken*.
en
J. G. DOLLEMAN,
van *Weesp*.

Weesp,
den 26sten Maart
1829.

Heden verloste van eene DOCHTER, A. J. VAN EEN SCHUT, Echtgenoote van

F. W. C. LEDEBOER.

HARLINGEN,
den 23sten Maart
1829.

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ons jongste Kind, *ANNA HERBERTA*, in den jeugdigen leeftijd van ruim zes maanden.

LUIK, den 26sten Maart 1829.

H. ENGELEN, *Majoor-Ingenieur.*
A. J. ENGELEN, *geb.* DIBBETS.

AANBESTEDING.

Den Heere *J. D. GRAVE VAN RECHTEREN* zal, op Woensdag den 22sten April 1829, des middags ten twaalf ure, in het Logement de *Keizers Kroon*, op het *Loo*, door den Bouwmeester *H. LYZEN* in het openbaar doen aanbesteden.

Het BOUWEN van een HEERENHUIS, KOETSHUIS en STALLING, met de daartoe benoodigde LEVERANTIEN.

Waarvan de Voorwaarden en Bestekken, op welke voorschrevene Aanbesteding zal geschieden, ter lezing liggen zal boven en behalven in de *Keizers Kroon* op het *Loo*.

In het Logement het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*.
Bij *CRYNE*, te *Lent*.
Bij *WEENINK*, in de *Hollandsche Tuin*, te *Zutphen*.
Bij *BEKKING*, in den *Moriaan*, te *Deventer*.
Bij *D. W. DIEPENHEIM*, te *Zwolle*.
Bij *GROENEVELD*, in de *Zwaan*, te *Amersfoort*.
En bij den voornoemden Bouwmeester *LYZEN*, op het *Loo*, bij wien al mede de verlangde inligtingen te bekomen zijn, en de nodige aanwijzingen gedaan worden.

---

††† Mr. *J. NYHOFF*, Notaris te *Arnhem*, *qq.*, zal op den 23sten Maart en 6 April 1829, telkens des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek doen inzetten en verkoopen: Een allerbest stuk BOUWLAND, besloten in deszelfs, thans houwbare Elsenheg en Willigen, zijnde dit LAND, gedeeltelijk met jonge VRUCHTBOOMEN beplant, gelegen onder *Elden*, groot ongeveer *drie* Bunders en *veertig* Roeden met omtrent *vijf en tachtig* Roeden ONLAND, waarin de *Blokdijk* ligt; belend oost de Hooggeb. GRAVINNE VAN *WASSENAER VAN TWICKEL*, west de Wed. *TEUNISSEN*, zuid den gemeenen weg, noord *JAN RUTTE*, gebouwd door *JAN JOLING*, kunnende dadelijk worden aanvaard. De aanwijzing zal geschieden door gezegden *JAN JOLING*, terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij gezegden Notaris.

---

††§ Mr. *J. NYHOFF*, Notaris te *Arnhem*, *qq.*, zal op den 23sten Maart en 6den April 1829, telkens 's avonds ten 6 ure, in *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek doen inzetten en verkoopen: Een hecht en sterk zeer ter nering staande HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Vijzelstraat, op het hoek van de Bakkerstraat, waarin vroeger met veel succes de Suiker- en Banket-Bakkerij is uitgeoefend en waarin de Ovens alnog in hetzelve voorhanden zijn; kunnende met 1o. Mei aanstaande worden aanvaard. Om nadere informatien adressere men zich bij gezegden Notaris.

---

†§† Ten overstaan van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, zal, in het bijzijn van den Heer Vrederegter des Kantons *Doesborgh*, op Dingsdag den 7den April 1829, worden overgegaan tot de eerste veiling, en 14 dagen daarna, zijnde den 21sten derzelfde maand, telkens des voormiddags ten elf ure, binnen *Doesborgh*, in het *Heeren Logement*, tot de finale Verkooping van

1o. Eene WEIDE, *den Eversheuvel* genaamd, groot ongeveer 10 Bunders, gelegen in de Gemeente *Angerlo*, onder *Giesbeek*, zullende ook in drie blokken worden geveild. En

2o. Een stuk BOUWLAND, *de Bukersche Meen* genaamd, groot ruim 3 Bunders, mede onder *Giesbeek* gelegen.

Informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris *KETJEN* te *Doesborgh*.

---

††§ Op Donderdag den 9den April 1829, zal, ten huize van den Kastelein *S. STAPELBROEK*, te *Baak*, worden geveild, en 14 dagen daarna, op den 23sten April 1829, finaal worden verkocht, beide des namiddags ten twee ure:

De UITERWAARDS WEIDE en RYSWAARD, bekend onder de benaming van de *Stompenwaard* en de *Bronkhorster Gallerij*, groot ongeveer 6½ bunder, gelegen in de Gemeente *Steenderen*, onder *Bronkhorst*, aan de rivier den *Yssel*.

Informatien te bekomen ten kantore van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, te *Doesborgh*.

---

§§§ Bij behoorlijk geregistreerd exploict van den 1sten April 1829, van *C. H. COELEMAN*, Deurwaarder bij de Regtbank van Eersten Aanleg te *Arnhem*, heeft de heer *HERMEN GERRITSEN*, Koopman, wonende te *Arnhem*, aan den heer Officier bij voorzegde Regtbank doen beteekenen de Acte van Depôt ter Griffie van diezelfde Regtbank, namens den Requirant gedaan, in dato 30 Maart 1829, van een behoorlijk gecollationeerd afschrift eener Acte, verleden den 21sten Maart te voren, ten overstaan van den te *Arnhem* residerende Notaris Mr. *JACOB NYHOFF*, bij dewelke voornoemde Requirant heeft gekocht voor eene som van *f* 5500, boven de bedingen bij dezelve vervat, van den heer *COENRAAD KOELS*, Koopman, en *HENDRIKA ELISABETH BLANKENBERG*, Ehelieden, het bij hun bewoonde HUIS en ERVE met AANHOORIGHEDEN en het daarnaast en aangelegen PAKHUIS, staande in de Turfstraat der Stad *Arnhem*, wijk A No. 49, tusschen het Gangetje, leidende naar de Klokkenplaats ter eenre en het Huis door den heer *J. VAN KARNENBEEK* bewoond ter andere zijde; zijnde dat Depôt geschiedt ten einde het voorzegde Perceel te zuiveren van legale Hypotheken, waarmede hetzelve mogt bezwaard zijn, en tevens aan den heer Officier verklaard, dat de Requirant, voor zoo verre dergelijke Hypotheken mogten bestaan, die niet bekend en ingeschreven zijn, dit het voormelde Exploict zou doen bekend maken in den vorm, bij art. 683 van het Wetboek van Burgerlijke Regtspleging voorgeschreven, waartoe deze Advertentie is dienende.

Hetgeen Certificeert,
W. H. TAAY,
Procureur.

---

††§ De Griffier *R. DE GOEIJEN*, te *Apeldoorn*, zal op Woensdag den 8sten April 1829, op den huize *de Pasch* aldaar, erfhuiswijze verkoopen: eenige welonderhouden ORANJE- en LAURIER BOOMEN, benevens eene aanzienlijke partij BLOEMEN in POTTEN, BROEIRAMEN en BAKKEN, en eenige MEUBILAIRE GOEDEREN.

De goederen zullen twee dagen voor den verkoop, 's morgens van 9 tot 12 uren, te zien zijn.

---

††§ UIT DE HAND TE KOOP: 2 nieuwe CHARABANC, voor 4 en 6 personen, en 2 dito KIEREBOES; bij *N. VEGERS*, Mr. Zadelmaker aan de Koornmarkt te *Arnhem*.

ALGEMEENE ONDERNEMING
DER
KONINKLYKE NEDERLANDSCHE POSTWAGENS.
GELDERSCHE DIENST.

J. B. VAN GEND en LOOS hebben de eer het Reizend Publiek te berigten, dat er, te beginnen met 1o. April 1829 eene uurs-verandering zal plaats hebben in het afrijden hunner Diligences van en naar *Gelderland*, en tevens eene AANZIENLYKE VERMINDERING op de PRYZEN der PLAATSEN. Zij zullen vertrekken van *Arnhem* ten 9½ ure 's morgens naar *Utrecht en Amsterdam*, en ten 6 ure 's avonds naar *Zutphen* en *Nijmegen*.

W. BREEKPOT,
Inspecteur der Messageries.

---

††† Een zwart DASHONDJE, [illegible] van haren, is van *de Voorst*, bij *Zutphen*, [illegible] die het teregt brengt of opgeeft waar het terug te krijgen is, zal eene goede vereering ontvangen.

---

††† De Ondergeteekende verlangt een HOROLOGIEMAKERS KNECHT. Iemand hiertoe genegen zijnde, gelieve zich, met goede Getuigschriften voorzien, in persoon of met vrachtvrije brieven te adresseren bij

P. VAN GROOTHEEST,
Horologiemaker te *Wageningen*.

---

†§† Bij eenen Notaris, zijnde tevens Burgemeester en Secretaris ten Platten Lande, in de Provincie *Gelderland*, wordt gevraagd een JONGELING, niet beneden de 15 jaren, van de Protestantsche Godsdienst, eene goede hand schrijvende, in Kost en Inwoning, tegen billijke betaling, ten einde de noodige instructien te bekomen in het Notariele en Administrative vak. — Die hiertoe genegen is, adressere zich met gefrankeerde brieven onder de Letter N., bij den Heer *VAN MARLE*, Directeur der Posterijen te *Apeldoorn*.

---

§§§ Op een Buiten, een half uur van *Nijmegen*, wordt tegen Mei aanstaande gevraagd een PERSOON, van middelbare jaren, die ten minste Lezen en Schrijven kan en overigens van goede Getuigschriften is voorzien; als Knecht, om eenig grof Huiswerk te verrigten, ook Rijtuigen en Tuigen schoon te houden; alsmede Tuinwerk verstaande, ten einde onder directie van den Tuinman Tuin- en Boschwerk te verrigten.

Men adressere zich in persoon of met gefrankeerde brieven onder Letter N., bij den Heer [illegible], in de [illegible] Straat, te *Nijmegen*.

---

§§§ Het SPECTACLE FEERIE, aan de St. Janspoort, reeds sedert Vrijdag werkzaam geweest zijnde, zal zijne Vertooningen blijven continueren, welke iederen dag verschillende zullen zijn.

Heden Donderdag den 2den April zal men eene eerste voorstelling geven van ARLEQUIN, PRINS DOOR TOOVERKUNST, welk stuk gevolgd zal zijn door een nieuw vervaardigd beweegbaar PANORAMA, voorstellende de omstreken tot aan de plaats *St. Mark*, te *Venetien*.

*** De Boekhandelaar *T. BARENDS*, te *Harderwijk*, zal op Maandag den 13den April 1829 en volgende dagen, ten zijnen huize verkoopen: eene aanzienlijke VERZAMELING van wel geconditioneerde Latijnsche, Fransche, Engelsche, Hoog- en Nederduitsche BOEKEN in onderscheidene Wetenschappen, benevens eenige TEEKENINGEN, PRENTEN en LIEFHEBBERYEN: alles volgens Catalogus, bij gemelden Boekhandelaar te bekomen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.